

INNHOOLD

1. Innledning	2
1.1. Kommuneplanlegging.....	2
1.2. Rammebetingelser	2
1.3. Nordkapp kommune	3
2. Nordkapp kommune i dag	4
2.1. Befolkning.....	5
2.1.1. Samisk kultur og identitet.....	6
2.2. Næringsstrukturer	6
2.3. Kommuneøkonomi.....	7
2.4. Folkehelse	8
2.5. Helse og omsorg.....	8
2.5.1. NAV	9
2.6. Oppvekst og kultur.....	10
2.7. Teknisk og miljø	11
3. Mål og satsingsområder.....	11
3.1. Hovedmål	11
3.2. Satsingsområder	12
4. Strategier	12
4.1. Utvikling og vekst.....	12
4.2. Levekår for unge og eldre.....	13
4.3. Bærekraftig arealforvaltning	15
4.4. Petroleum.....	17
4.5. Kommuneorganisasjonens evne til å håndtere dagens og fremtidens utfordringer	17

1. INNLEDNING

1.1. KOMMUNEPLANLEGGING

Plan- og bygningsloven § 20 slår fast at alle kommuner i Norge er pålagt å drive en løpende kommuneplanlegging ”... med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utvikling ...” (plan- og bygningslovens §20).

Dokumentet du nå leser er samfunnsdelen av kommuneplanen. Kommuneplanens samfunnsdel er verktøy for kommunens helhetlige planlegging. Samfunnsdelen skal legge grunnlag for at kommunen leverer tjenester med høy kvalitet som er i tråd med de krav og ønsker gitt av kommunestyret. Samtidig skal kommunen være tilrettelegger og medspiller for annen aktivitet som fremmer bolyst, utvikling og bedre utnytting av de fortrinn Nordkapp kommune har.

Gjennom arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen vektlegge viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Samfunnsdelen skal omhandle langsiktige utfordringer når det gjelder mål og strategier for kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Det vil si kommunen som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlaget for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Samfunnsdelen skal også gi grunnlaget for de overordnede strategier i arealdelen. Det skal utarbeides en handlingsdel som sier hvordan planen skal følges opp de påfølgende fire år eller mer. Handlingsdelen konkretiserer hvordan målene skal nås og hvordan strategiene skal gjennomføres. Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp. Handlingsdelen skal revideres årlig. All kommunal sektorplanlegging skal være forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen er et viktig dokument for samordning mellom den enkelte sektors utfordringer, prioriteringer og kommunens samlede utvikling.

1.2. RAMMEBETINGELSER

- Nasjonale forventninger og føringer
- Regionale føringer
- Planstrategi for Nordkapp 2012-15
- Lokale føringer og vedtak
- Sametingets planveileder

For å fremme en bærekraftig utvikling har plan- og bygningsloven av 2008 fått nye bestemmelser om at Kongen hvert fjerde år skal utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. De nasjonale forventningene til regional og kommunal planstrategi ble fastsatt juni 2011. Den nasjonale politikken som formidles gjennom forventningene har gitt føringer for arbeidet med å avklare planbehov som er beskrevet i kommunens planstrategi, og skal følges opp i den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven.

Hver fylkeskommune skal utarbeide en regional planstrategi. Regional planstrategi skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre planlegging. Regional planstrategi skal legges til grunn for kommunenes planarbeid i regionen.

Sametingets planveileder for sikring av naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv for planlegging etter plan- og bygningslovens plandel skal legges til grunn for utarbeidelsen av kommuneplanen.

Gjennom nye lover, nasjonale retningslinjer og bestemmelser er det kommet til nye hensyn som skal vektlegges, blant annet folkehelse. Dette vil bli ivarettatt i egen tverrsektoriell kommunedelplan.

1.3. NORDKAPP KOMMUNE

Nordkapp kommune er Norges nordligste kommune og omfatter hele Magerøya og ytre deler av Porsangerfjord. Målt i areal er Nordkapp en av de mindre kommunene i Finnmark, 924,83 km². Kommunen ligger strategisk til i forhold til viktige fiskefelt. Dette har vært den viktigste driver for den historiske utviklingen av kommunen. På Magerøya finnes det spor av bosetting som er mer enn 10 000 år gammel.

Nordkapp har en nær fortid som en utpreget fiskeindustrikommune med produksjon i alle tettsteder i kommunen. Tradisjonelt har flåten og fiskeindustrien stått ennå sterkere i kommunen enn hva den gjør i dag, men denne sektoren er preget av nasjonale trender som effektivisering, stordrift og omsettelige rettigheter. Til tross for dette er Nordkapp den største fiskerikommunen i fylket. Oppdrettsnæringen ønsker å satse videre i kommunen. Tilrettelegging av vekst i denne sektoren er et uttalt satsningsområde for det videre arbeidet.

Honningsvåg havn er en av landets største cruisehavner og fremstår som et maritimt sentrum. Nordkapp er et av de mest kjente turistmål. Nordkapp har vært et etablert reisemål siden 1800-tallet og bærer med seg en helt spesiell historie og tradisjon. Med Nordkapp menes her hele reisemålet, dvs. alt som ligger innenfor kommunens grenser. På 1980- og 90-tallet ble den såkalte moderne Nordkapturismen utviklet, med utbygging på platået og nye investeringer i hotell og infrastruktur. Attraksjonskraften til Nordkapp som reisemål er både natur- og kulturbasert, men særlig tuftet på kombinasjonen av en unik geografisk beliggenhet og en storslått natur. Nordkapp-platået er utvilsomt det store fyrtårnet på reisemålet, men også andre attraktive opplevelser er i ferd med å vokse fram, særlig blant nisjeaktørene i fiskeværene.

Nordkapp er en viktig reindriftskommune. Magerøya og fastlandet er sommerbeite fra april til september. Reindrifta er både næringsgrunnlag for utøverne og en viktig del av reiselivsproduktet i vår kommune.

Nordkapp har en stolt og levende kulturtradisjon. Alt fra revy til idrett har sine solide røtter i kommunen. Den frivillige innsatsen i kulturlivet i kommunen er formidabel, og er den egentlige grunnen til at Nordkapp med stolthet kan kalle seg en kulturkommune.

Nordkapp har en geografisk beliggenhet og naturgitte fordeler som vil gjøre oss ytterligere attraktive i forbindelse med petroleumsaktiviteten i Barentshavet, både på norsk og russisk side. Statoil har pekt på Veidnes som lokasjon for ilandføring av olje. Dette vil skape ringvirkninger og vekst som kommunen må settes i stand til å håndtere.

Nordkapp kommune fikk status som omstillingskommune i 2013. Eierskapet er i første rekke et politisk ansvar. Ettersom målet med omstillingsarbeidet er å bidra til nye og sikre arbeidsplasser, vil de konkrete tiltakene typisk være samarbeidsprosjekter mellom kommunen og det lokale næringslivet.

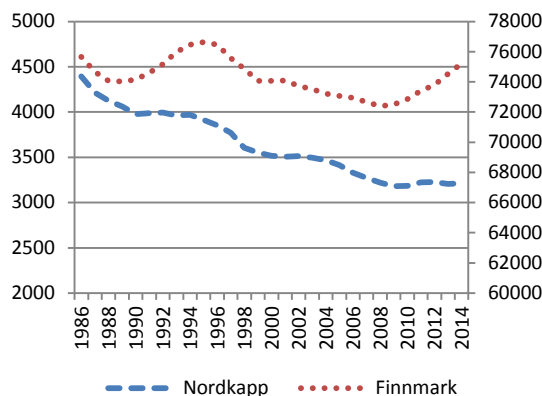
2. NORDKAPP KOMMUNE I DAG

All planlegging tar utgangspunkt i identifisering av de utfordringer og mekanismer man står overfor. I det følgende vil Nordkapp bli beskrevet gjennom tema som befolkningsutvikling, næringsstrukturer, økonomi, helse og omsorg, oppvekst og kultur og tekniske tjenester.

Nordkapp må hele veien må tenke parallelt en tid fremover: En næringsfremtid uten ilandføring på Veidnes og en næringsfremtid med ilandføring. Forskning på næringsutvikling viser at det i utgangspunktet er stort potensial i å satse på besøksnæringer og bostedsattraktivitet, da dette er faktorer som er tett knyttet til både de markedene som er i størst vekst, og til det behovet de fleste næringene i Nordkapp har: Behovet for å tiltrekke seg kompetansearbeidskraft. Dette reflekteres også i mulighetsanalysen for petroleum, der det brukes mye tid på elementer som kultur, idrett, helsetjenester, sosiale tjenester, barnehagetjenester og skole. Mange bedrifter og næringer tydeliggjør behovet for næringsareal og nettverk. Dette er grunnleggende elementer i næringsutvikling, og Nordkapp kommune vil jobbe aktivt med disse områdene, uavhengig av ilandføring på Veidnes eller ikke. Det ligger mye maritim kompetanse og naturgitte fortrinn og muligheter knyttet til denne kompetansen i Nordkapp. Med maritim fagskole, Kystverket, Fiskeridirektoratet, beredskapssenter, Arctic Protection, havbruksnæring og havbruksutdanning, en utviklingsorientert fiskerinæring til havs og på land og planer om onshore terminal, er Nordkapp et maritimt senter i Finnmark. Denne posisjonen bør utnyttes, markedsføres og styrkes. Uavhengig av om det blir ilandføring på Veidnes har kommunen store konkurransefortrinn innen beredskap og andre maritime næringer. Disse fortrinnene er knyttet til nøkkelfaktorer for utvikling: Geografisk beliggenhet, svært gunstige naturgitte forhold, høykompetanse lokalt og lokale aktører med solide kompetansenettverk regionalt og nasjonalt. Innen fiskerinæringa er det allerede i gang spennende prosjekter innen kystnær beredskap, som anses å ha stort potensial.

2.1. BEFOLKNING

Nordkapp har pr 01.01.2014 et samlet folketall på 3213. Befolkningsmessig har kommunen slitt de senere år, men folketallet ser ut til å ha stabilisert seg. Figur 1 viser at frem til 2008 følger befolkningsutviklingen i Nordkapp (venstre akse) den for Finnmark (høyre akse). Mens den samlede befolkningsutviklingen i Finnmark viser en vekst fra 2008, er den stabil i Nordkapp.

Figur 1 Befolkningsutvikling Nordkapp og Finnmark. Kilde: SSB

Fremskrivninger av folketallet til 2036 gjøres basert på ulike forutsetninger mht fruktbarhet, levealder, innflytting osv.

I et normalperspektiv forventes en liten økning av Nordkapps befolkning fra 3231 til 3289 mot 2036 (MMMM). I et mer optimistisk perspektiv forventes det en befolkning på 3795. Uansett forutsetninger forventes Nordkapps andel av Finnmarks befolkning å være svakt avtagende.

		2013	2018	2023	2028	2033	2036
MMMM	Nordkapp	3231	3291	3307	3315	3301	3289
	Finnmark	74244	76339	77871	78774	79298	79516
LLML	Nordkapp	3222	3213	3145	3066	2980	2935
	Finnmark	73995	74461	74087	73253	72102	71241
HHMH	Nordkapp	3242	3353	3453	3581	3721	3795
	Finnmark	74455	77814	81192	84986	89028	91489

Tabell 1 Befolkningsframskrivninger Nordkapp, Finnmark 2013-36. (SSB)

I tabell 1 vises fremskrivningene ved hhv middels (MMMM), lav (LLML) og høy (HHMH) nasjonal vekst.

Innenfor denne utviklingen forventes det imidlertid store endringer i befolknings sammensetningen fram mot 2036. Andelen over 70 år forventes å fordobles fra 2013 mot 2036 (MMMM), fra 11% til 20%, mens andelen for aldersgruppen 25-44 forventes å være stabil (23%). Helse- og omsorgssektoren står foran økte utfordringer og oppgaver de kommende årene. Befolkningens alderssammensetning endres og kompleksiteten i oppgaveløsningen vil øke.

Det er vanlig å ta utgangspunkt i at arbeidsinnvandring hovedsakelig bestemmes av den økonomiske utviklingen i Norge og andre land. Man antar at forskjellene i inntekt per innbygger mellom Norge og resten av verden gradvis vil bli mindre, hovedsakelig fordi vi regner med at olje- og gassinntektene

etter hvert vil avta. Det betyr at vi kan forvente en økt arbeidsinnvandring i første del av perioden 2016-36 som flater ut og avtar mot slutten.

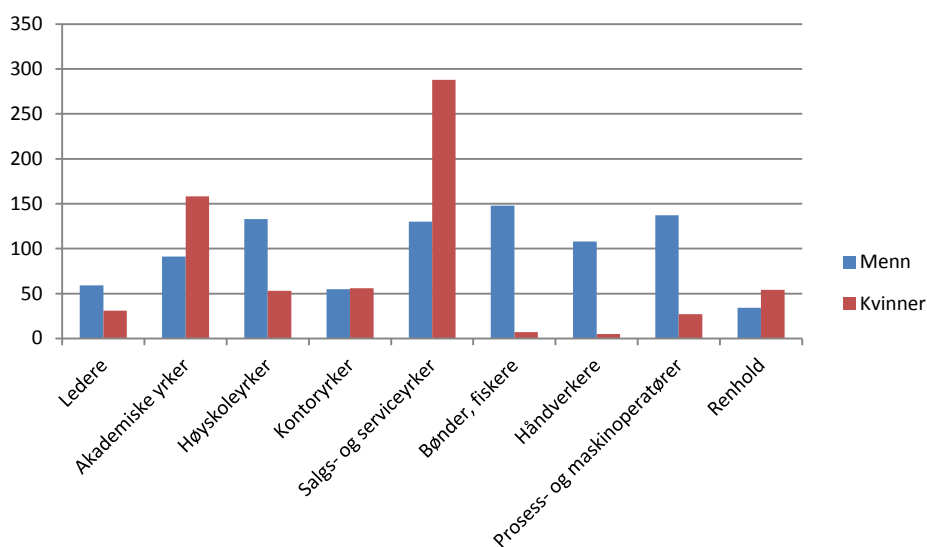
2.1.1. SAMISK KULTUR OG IDENTITET

Statistikk over registreringer i Sametingets valgmannstall og Sametingets virkemiddelbruk i Nordkapp kommune gir et visst innblikk i hvor skjørt «det samiske» er i kommunen. Mens reindrifta må sies å være godt integrert og svært synlig i Nordkappsamfunnet, er det noe annerledes med det sjøsamiske. Det er få personer som utøver tradisjonelle sjøsamiske næringer (fiske/jordbruk, høsting av naturen) og har et slikt levesett i Nordkapp i dag. Det samiske *verdigrunnlaget* trekkes derimot fram som betydningsfullt for manges identitet og selvforståelse, samtidig som sentrale kulturelle elementer er i ferd med å forsvinne. Utfordringen med å styrke den samiske identiteten i kommunen ligger i at det ikke finnes samiske institusjoner eller foreninger i kommunen som kan gripe fatt i denne problematikken. Det bør derfor vurderes å søke etter samarbeidsløsninger mellom lokale ressursmiljøer og samiske institusjoner utenfor kommunen. Én løsning kan være at Sametingets virkeområde for næringsstøtte utvides til hele kommunen.

2.2. NÆRINGSSTRUKTURER

Næringslivet i Nordkapp kommune er relativt allsidig. Tradisjonelt har flåten og fiskeindustrien stått ennå sterkere i kommunen enn hva den gjør i dag, men denne sektoren er preget av nasjonale trender som effektivisering, stordrift og omsettelige rettigheter. Havbruksnæringen har flere konsesjoner i kommunen. Nordkapp har flere miljø av små- og mellomstore bedrifter som arbeider aktivt for å kunne tilby tjenester i reiselivssammenheng, til olje- og gassindustrien og fiskeriene. Man opplever også en økning i handelssektoren.

Sysselsettingen i fiskeriene er nedadgående. Det samme gjelder for industri. Bygge- og anleggsvirksomheten har en økning i sysselsetting, det samme for varehandel og service.

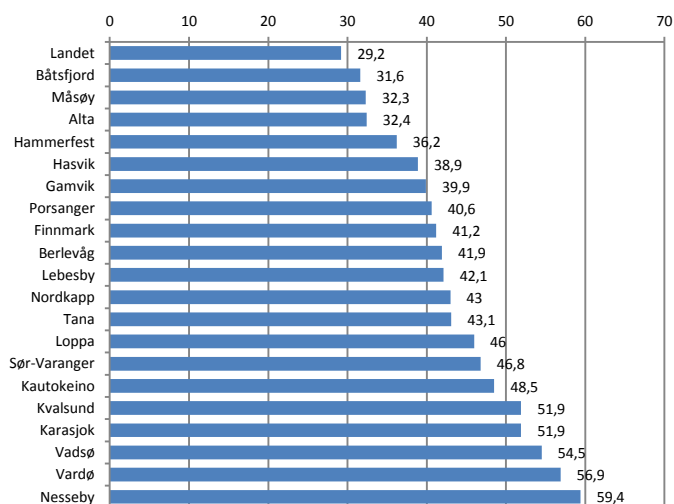

Figur 2 Sysselsatte etter kjønn og næring 2013 (SSB)

Der imidlertid registrert en økning både i antall fiskere på blad B1 og fartøyer i Nordkapp.

Det er også verdt å merke seg at andel offentlig ansatte er relativt høy, men antagelig ikke høyere enn for andre kommuner vi kan sammenlignes med.

¹ Fiskeri som hovedyrke

Figur 3 Sysselsetting i offentlig sektor i prosent (NORUT)

Andelen sysselsatte kvinner er noe høyere enn andelen for menn. For menn er andelen sysselsatte Nordkapp lavere sammenlignet med fylke og nasjon. For kvinner er andelen sysselsatte i Nordkapp høyere sammenlignet med fylke, men lavere sammenlignet med nasjon. Antall registrerte arbeidsledige i Nordkapp er høyt i forhold til Finnmark fylke.

Nordkapp har relativt stor utpendling som tilbyr et arbeidskraftoverskudd til andre kommuner, og i størst grad kommer dette Alta kommune til gode.

2.3. KOMMUNEØKONOMI

Nordkapp kommunes lånebelastning er rundt kr 286 mill pr 1.1.2014, dette utgjør omlag kr 89 000 pr innbygger, noe som er svært høyt. Hvis vi også tar med oss netto pensjonsforpliktelse utgjør den langsiktige gjelden totalt om lag kr 372 mill pr 1.1.2014. Gjeldsbelastningen er den største enkeltstående økonomiske utfordringen som kommunen har. Det vil være av avgjørende betydning at vi med dagens driftsnivå ikke øker belastningen ytterligere.

Nordkapp kommune har i løpet av de to siste årene vært gjennom en svært omfattende omstillingsprosess for å finne et forsvarlig driftsnivå. Dette har vi til en viss grad lykkes med. De siste to årene har vi klart å holde oss innenfor budsjetrammen, og også bygd opp en liten buffer på disposisjonsfond. Fortsatt er imidlertid driftsnivået en utfordring og det jobbes kontinuerlig med dette.

Helse og omsorgssektoren vil i de kommende årene ha økt behov for ressurser gjennom økningen i antall eldre. Dette må vi få ryddet tilstrekkelig plass til å håndtere innenfor de økonomiske rammene uten at dette i for stor grad rammer andre tjenesteområder.

Det vil derfor være behov for å gjennomgå dagens arbeidsrutiner og metoder med sikte på å ”jobbe smartere” og derigjennom bedre utnyttelse av de gitte økonomiske rammene.

Kommunen har mange og store investeringsbehov. Innenfor den kommunale infrastrukturen og eiendomsforvaltningen er det mange og tildels krevende utfordringer. Det er et omfattende behov for en grundig gjennomgang både av den kommunale infrastrukturen og eiendommassen med sikte på å få total oversikt over utfordringene som ligger her, samt få utarbeidet grundige planer for hvordan dette skal håndteres i årene fremover.

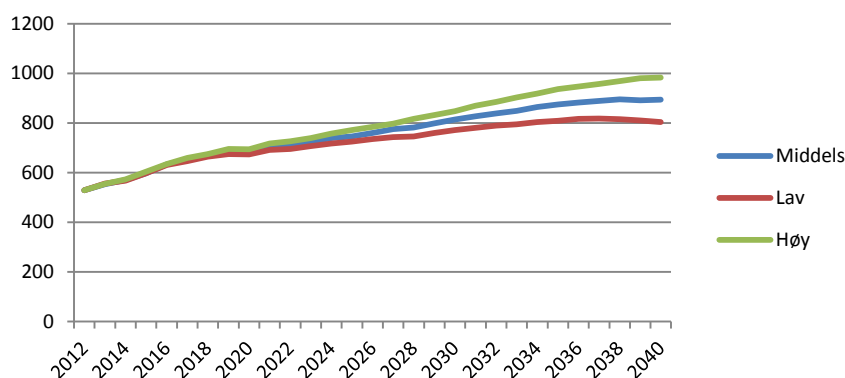
2.4. FOLKEHELSE

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette gjelder tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold, fysiske og sosiale miljøer, befolkningens levevaner samt skader og ulykker. Det skal utarbeides en egen kommunedelplan for folkehelse.

Folkehelse kan ses på som summen av hele befolkningens helse. Etter ny lov om folkehelse fra 01.01.2012, blir kommunen i mye større grad ansvarliggjort for innbyggernes totale helse. Kommunen skal holde oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de faktorer som påvirker denne. Oversiktsbildet skal legges til grunn for den kommunale planstrategien og for samfunns- og arealplanleggingen.

2.5. HELSE OG OMSORG

Helse og omsorgstjenestene står overfor store utfordringer knyttet til forventede demografiske endringer. Befolkningens alderssammensetning endres ytterligere i den retning utviklingen har fulgt de senere tiårene: Det blir flere eldre og gamle eldre, både i antall og som andel av befolkningen. I tillegg til aldringen i befolkningen, øker andelen personer under 67 år med behov for helhetlige og koordinerte tjenester, og det registreres en økning i barn og unge med ulike funksjonsnedsettelse og med sammensatte behov.

Figur 4 Framskrevet befolkningsutvikling av personer over 65 år i Nordkapp 2012-40. Kilde: SSB

Figur 4 viser en framskriving av antall over 65 år i Nordkapp ved henholdsvis lav, middels og høy nasjonal vekst.

Samhandlingsreformen

Staten har gjennom Samhandlingsreformen overført et større ansvar til kommunene for å håndtere helseutfordringer knyttet til de demografiske endringene. Kommunene får ansvar for mer kompliserte brukeroppdater. Vi må forvente at brukerne som gruppe vil utvikle ytterligere økte forventninger både til tilgang på skreddersydde tjenester og kvalitet på disse. Vi må derfor i større grad satse på tjenester som utsetter eller minsker behovet for avansert pleie- og omsorg i befolkningen: Forebygging, tidlig innsats og rehabilitering. I forbindelse med sektorplan for helse- og omsorg vil "Omsorgstrappa" utarbeides og ligge til grunn for kommunens innsats i tjenestetilbudet. Målet er å ha god dynamikk i det kommunale tjenestetilbudet som ivaretar trygghet gjennom tilpasset omsorg for ulike behov.

Utfordringer

For å kunne møte fremtidige utfordringer kreves det økt kapasitet, god faglig kompetanse og et helhetlig livsløpsperspektiv på helse- og omsorgstilbudet. Som følge av endringene i alderssammensetningen i befolkningen vil det bli knapphet på omsorgsytere. Disse utfordringene samlet tilsier at man vil komme til et punkt hvor behovet for tjenester overgår den tilgjengelige arbeidskraften. Man må derfor søke å løse utfordringen i samspill med familie, frivillige og gjennom forankring i lokalsamfunnet.

Med dette utfordringsbilde blir folkehelsearbeid - samfunnets innsats for å styrke faktorer som virker positivt på folkehelse og svekke faktorer som medfører helserisiko - sentralt

På ikke så veldig lang sikt blir det en særskilt utfordring innen helseavdelinga i Nordkapp å opprettholde kvalitet og bredde på legetjenestene, fordi legene som gruppe er karakterisert ved særlig høy gjennomsnittsalder. Nordkapp er, som de fleste kommunene i Finnmark, i den situasjon at en vanskelig kan tenke seg vaksamarbeid med andre kommuner.

Det drives mye fagutvikling innen helse og omsorgssektoren, dels individuelt og dels på virksomhetsnivå. Dette må det stimuleres og legges til rette for. Tjenesteutvikling, personlig faglig merittering og teambygging må her ses i sammenheng med rekruttering og stabilisering av personell. Det må videre satses på å skaffe inntekter til kommunen ved å drive prosjekter og ta ansvar for interkommunale nettverk og fagutvikling. Dette må skje i nært samarbeid med blant annet Finnmarkssykehuset og andre kommuner parallelt med at vi utvikler egne tjenester og driver kontinuerlig fagutvikling.

2.5.1. NAV

NAV Nordkapp er et partnerskap mellom stat og kommune. Den kommunale delen av NAV inneholder Økonomisk sosialhjelp og Flyktningsjenesten.

NAVs visjon er « **Vi gir mennesker muligheter** ». Visjonen gjenspeiler de tre samfunnsmessige funksjonene NAV ivaretar:

- Mulighet for arbeid
- Mulighet for meningsfull aktivitet
- Mulighet for inntektssikring i henhold til lovfestede rettigheter

Arbeidsmarkedet

Nordkapp har en forholdsvis høy arbeidsledighet, sammenlignet med resten av Fylket. Etter en svak nedgang i ledigheten fra 2006 – 2010, øker ledigheten nå i hele Finnmark. I Nordkapp er det til en hver tid mellom 70-90 personer som er helt arbeidsledige, og totalt mellom 150-170 personer som er helt og delvis ledige. Dette utgjør en ledighetsprosent som veksler mellom 4.5 og 6,2%. Årsaken til den høye ledigheten har sammenheng med et svært sesongbetont arbeidsmarked, og det faktum at fiskeindustrien i hovedsak rekrutterer østeuropeisk arbeidskraft. Dette gir seg utslag i økning av sosialhjelpsutgifter. Kombinert med en økt ledighet mellom 18-24 år, og økning av langtidsledige (mer enn 26 uker) er dette en stor utfordring for vår kommune. Dette betyr blant annet at både unge voksne og øvrige arbeidsledige i større grad enn tidligere må rette blikket ut over kommunegrensen, og at f. eks muligheter for pendling i større grad må vurderes.

Sykefravær - helserelaterte ytelser

Sykefraværet er på 6.6 % i Finnmark og 5.3 % i Nordkapp. Psykiske lidelser og muskel og skjelettlidelser øker, mens hjerte-kar lidelser er nedadgående. Langtidsfraværet er relativt høyt, og mange kommer ikke tilbake til sin opprinnelige jobb etter endt sykemeldingsløp. Noen blir uføretrygdede mens ca 2.7 % av befolkningen går over på arbeidsavklaringspenger som er et 4-årig rehabiliteringsløp. 45 % av de som mottar arbeidsavklaringspenger er mellom 18-40 år. Det indikerer at det er for mange unge som ikke klarer å stå i det ordinære arbeidslivet.

Flyktninger

Kommunestyret i Nordkapp har vedtatt å bosette 10 flyktninger årlig de neste 3 årene. De siste årene har det til en hver tid bodd i overkant 50 personer med flyktningstatus i kommunen. Utfordringene fremover er å finne egnede boliger til de nye flyktningene, samt å integrere både nåværende og nye flyktninger til det ordinære arbeidsmarkedet og utdanningsinstitusjoner. Mangel på arbeidsplasser og stadig større krav til kvalifisert arbeidskraft gjør denne delen av flyktningarbeidet krevende både for flyktning tjenesten og menneskene som blir direkte berørt av dette. En økonomisk konsekvens vil være at de fleste av de nyetablerte flyktningene vil være avhengig av sosialhjelp etter at de har gjennomført introduksjonsprogrammet. Det må likevel legges til at Nordkapp kommune har tatt i mot flyktninger siden 2001 og har et godt grunnlag for å bistå i det nasjonale flyktningarbeidet, der den viktigste oppgaven for kommunene er å bidra til at færrest mulig blir sittende for lenge i asylmottak.

2.6. OPPVEKST OG KULTUR

Grunnskoler

Det er pr i dag 2 kommunale skoler i Nordkapp, Gjesvær og Honningsvåg.

En fremskrevet utvikling av antall barn i skolepliktig alder viser en nedgang i antall elever i skolepliktig alder i Nordkapp frem mot 2040.

Når det gjelder ungdomstrinnet så har Nordkapp ved siste kjente måling en lærertetthet² som er lavere enn for gjennomsnittet i Finnmark og kommunegruppe 3. Samtidig lå lærertettheten noe høyere enn for nasjonalt nivå. For barnetrinnet er lærertettheten lavere enn også nasjonalt nivå.

De årlige elevundersøkelsene viser en høy grad av trivsel blant elevene, og det rapporteres om et godt læringsmiljø. Elevene i Nordkapp presterer i underkant av det nasjonale snittet i Undervisningsdirektoratets målebarometer for avgangstrinnets ansamlede grunnskolepoeng.

Barnehager

I Nordkapp er det 4 barnehager. I tillegg har Gjesvær en ikke-kommunal barnehage. Pr i dag er det plass til ca 140 barn i barnehagene. Med evt. synkende barnetall vil det være nødvendig for kommunen å tenke igjennom en framtidig barnehagestruktur.

FABU

Forebyggende avdeling for barn og unge (FABU) er et resultat av omorganisering av de ulike tjenestene som omfatter barn og unge i Nordkapp; PPT, barnevern og helsesøster. De er delvis samlokalisert og avdelingen er organisert under oppvekst og kultur. Hovedsiktemålet med avdelingen

² Beregnet ut fra elevtimer delt på lærertimer

er å samordne arbeidet med tidlig innsats i forhold til barn og unge som står i fare for å utvikle vanskelige livssituasjoner og livsløp.

Kultur og idrett

Utfordringen for kultur- og idrettslivet sett under ett er at utvikling er en forutsetning for å kunne overleve. Samtidig er samfunnet i helhet sin evne til utvikling og fornying også nært knyttet til kvaliteten på denne delen av samfunnslivet. Derfor bør temaer som berører kultur og idrett betraktes som sentrale for den totale utviklingen av samfunnet. Nedslitte og til dels uegnede anleggsfasiliteter; og rekruttering av både fagpersonell og folk til lederverv er en del av de til dels store utfordringene man står overfor. Nytt museumsbygg og nytt badeanlegg er store nøkkelprosjekt i den videre utvikling av Nordkappsamfunnet

Utfordringer

Viktige arbeidsområder for sektoren vil være å:

- Utarbeide en helhetlig plan for utvikling og drift av oppvekst- og kultursektoren.
- Etablere rutiner og planverk for samhandling og samarbeid på tvers av sektorene i kommunen.
- I større grad etablere rutiner og planverk for samhandling og samarbeid på tvers av enhetene i sektoren.
- Ha større fokus på organisasjonsutvikling innad i de ulike enhetene og i sektoren som helhet.
- Følge opp mål i tilstandsrapporten for grunnskolen

2.7. TEKNISK OG MILJØ

Veinettet.

Det er ca 23 km kommunale veier i Nordkapp kommune. Standarden er lav, veinettet er spredt og veiene er gjennomgående smale. De er til dels gamle og ikke dimensjonert for tyngre trafikk. Vedlikeholdet er ikke tilstrekkelig for å holde tritt med den økende slitasjen. Til tross for et relativt spredt kommunalt veinett bruker kommunen langt mindre midler enn gjennomsnittet til samferdselsformål. Et spredt vegnett fører til høyere kostnader og dermed krevende prioriteringer.

Vann/avløp

Nordkapp kommune har en til dels stor, spredt og komplisert infrastruktur i forhold til innbyggertallet. Det er 7 vannverk fordelt på alle tettstedene i kommunen. For å kunne holde tritt med stadig endrede myndighetskrav må det i framtiden foretas total gjennomgang av den kommunale infrastrukturen. Eksisterende planverk skal rulleres.

3. MÅL OG SATSINGSOMRÅDER

3.1. HOVEDMÅL

Nordkapp kommune med sine sterke tradisjoner og naturlige forutsetninger skal utvikles til et kraftsenter for nordområdene.

Nordkapps største fortrinn følger av kommunens lange tradisjoner og geografiske plassering som medfører gode forutsetninger for:

- Fiskeri – nærhet til gode fiskefelt og tungt erfaringsgrunnlag.
- Fiskeindustri – god tilgang på råstoff.
- Havbruk – egnede lokasjoner og nærhet til havbruksutdanning.
- Petroleum/maritim – Nærhet til utbyggingsprosjekter. Store, dype og isfrie fjorder med ly for været. Fagskole som utdanner skippere og mannskap. Miljø innen beredskap
- Reiselivet – Har en av landsdelens største attraksjoner og merkevare.

3.2. SATSINGSOMRÅDER

Målene retter seg mot Nordkapp kommune som lokalsamfunn, og forsøker å definere hvordan vi ønsker at Nordkapp skal se ut nå og i fremtiden. Planen inneholder fem satsingsområder som hver for seg representerer fire tema det blir viktig å fokusere på i planperioden.

- Utvikling og vekst
- Levekår for unge og eldre
- Bærekraftig arealforvaltning
- Petroleumsvirksomhet
- Kommuneorganisasjonens evne til å håndtere dagens og fremtidens utfordringer

Satsingsområdene peker på det som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode. Satsingsområdene bygger på status og utviklingstrekk som er omtalt tidligere i dette dokumentet, og på en kort beskrivelse av noen temaer under hvert satsingsområde.

4. STRATEGIER

Satsingsområdene inneholder noen mål og for hvert av disse noen kommentarer. Strategiene er konkrete i begrenset grad når det gjelder hvilke tiltak som skal settes i verk, men sammen med målene skal de danne grunnlag for kommunens mer detaljerte handlingsprogrammer og budsjetter de nærmeste årene.

4.1. UTVIKLING OG VEKST

Mål:

Nordkapp skal ha en sterk entreprenørkultur

Kommentarer:

- Legge vekt på å utvikle barn og ungdoms selvtillit, kreativitet og evne til å omsette ideer til handling
- Motivere jenter, gutter, kvinner og menn til å skape arbeidsplasser for seg selv og andre
- Arbeide for at lokale investorer satser i Nordkapp
- Etablere arenaer for kapital og ideer
- Stimulere til entreprenørånd i lokalt lag- og foreningsliv

Mål:

Det skal settes ekstra fokus på samferdselsprosjekter og nasjonal transportplan

Kommentarer:

- Det må jobbes intenst for oppgradering av veiforbindelsen Banak-Nordkapp, herunder ny Skarvberg tunnel
- Rassikring av veinettet må forseres
- Utbygging av fibernettet
- Beliggenhet for ny flyplass bør utredes
- Den maritime infrastrukturen i kommunen skal oppgraderes
- Strategisk og målrettet plan for drift og vedlikehold av de kommunale veiene utarbeides

Mål:

Nordkapp kommune skal være en tilrettelegger for næringslivet

Kommentarer:

- Kommunen skal møte ideskaper og næringsliv med konstruktiv og løsningsorientert veiledning
- Det skal settes fokus på arbeidet med regionale og nasjonale transportplaner
- Kommunen skal bidra til å utvikle konkurransekraften i det lokale næringslivet ved å være en profesjonell og krevende kunde

Mål:

Nordkapp vil ha økt verdiskapning

Kommentarer:

- Nordkapp skal utvikles til et moderne og attraktivt fiskerisamfunn for hjemmeflåten, fremmedflåten, oppdrett og industri
- Nordkapp turismen skal utvikles til å bli et bærekraftig, helårlig reisemål basert på bruk av hele kommunen. Nordkapps befolkning skal føle et økt eierskap til reiselivsmålet
- Det offentlige rom tilrettelegges for fremtiden. Dette gjøres særlig gjennom arbeidet med ny sentrumsplan og skiltplaner
- Forankre og styrke maritim utdanning og bli en leverandør av maritim kompetanse
- Videreutvikle Honningsvåg som handelsby
- Fremme tiltak mot handelslekkasje

4.2. LEVEKÅR FOR UNGE OG ELDRE

Forholdene i hjem og nærmiljø er viktig for trivsel, trygghet og utvikling.

Kommunens beslutninger og prioriteringer av kommunale tilbud og tjenester har stor betydning for innbyggerne. Arbeidet i utdanningssektoren fra barnehage til videregående skole er et viktig forebyggende arbeid da forskning viser at det er en direkte sammenheng mellom utdanningsnivå og helse.

I henhold til Lov om forbud mot diskriminering skal offentlig virksomhet arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten. Tilsvarende gjelder for privat virksomhet rettet mot allmennheten.

Målet om Nordkapp som en kommune hvor unge og eldre har gode levevilkår har mange dimensjoner:

Mål:

Nordkapp vil ha trygge og gode oppvekstmiljø og legge til rette for optimale betingelser for læring, lek og opplevelser

Kommentarer:

- Det skal arbeides langsiktig og metodisk for å forebygge mobbing og rasisme
- Barnehager og skoler i kommunen skal vektlegge sin forebyggende rolle, og samarbeide med andre offentlige tjenester. Samarbeidsforum for barn og unge må reetableres
- I Nordkapp kommune skal det jobbes aktivt for å forhindre drop-out i videregående skole
- Tidlig innsats og tilpasset opplæring skal stå sentralt i opplæringen
- Støtte opp om aktiviteter som skaper kontakt mellom generasjonene på hjemstedet og som fremmer toleranse
- Styrke barn og ungdoms deltagelse og innflytelse i samfunnet
- Gi barn og unge muligheter til å utvikle seg selv og sine kreative evner
- Bruke kunst, kultur og idrett som et virkemiddel for inkludering, toleranse, mestring og kunnskapsdeling
- Styrke samisk kultur, identitet og selvforståelse

Mål:

Ivareta innbyggernes verdighet og trygghet med kvalitativt gode tjenester

Kommentarer:

- Det er viktig å fokusere på de positive faktorene som påvirker helse og drive helsefremmende arbeid gjennom bevisstgjøring og kunnskap
- Kommunens tjenester skal stimulere til egenomsorg og til meningsfull deltagelse i samfunnslivet
- Tjenestene skal være helsefremmende og hindre videreutvikling av helsesvikt og psykososiale problemer
- Øke antall tilrettelagte boliger for brukergruppene; eldre med hjelpebehov, personer med demens, personer med utviklingshemninger, personer innen psykisk helse, personer med rusproblemer
- Øke hjemmetjenesten slik at brukerne kan bo lengst mulig i eget hjem

Mål:

Sørge for et allsidig og mangfoldig kulturtilbud med lav terskel og bred deltagelse

Kommentarer:

- Gjøre "Turn", kino, idrettsanlegg, bibliotek og andre fritidsarenaer tilgjengelig for alle innbyggerne i Nordkapp kommune
- Gi frivilligheten gode rammer og utviklingsvilkår
- Bruke kunst, kultur og idrett som et virkemiddel for inkludering, toleranse, mestring og kunnskapsdeling

4.3. BÆREKRAFTIG AREALFORVALTNING

En bærekraftig arealforvaltning innebærer langsiktige løsninger. Arealpolitikken skal også bidra til reduserte utslipp av klimagasser. Gjennom en forutsigbar, langsiktig og helhetlig arealpolitikk skal nasjonale mål for lokal og regional planlegging og utvikling forenes med mål for å bevare landskaps-, natur- og kulturverdier.

Universell utforming skal styrkes i all planlegging og utbygging og iverksette rikspolitiske retningslinjer for universell utforming.

Mål:

Innbyggernes trygghet og samfunnssikkerhet skal prege arealplanen

Kommentarer:

- Risikoen for klimaendringer må bli en viktigere premiss for regional og lokal arealdisponering
- Det skal utarbeides risikovurderinger som en del av planarbeidet
- Klimatilpasning gis en sentral plass mht. beredskapsmessige forhold i arealplanleggingen
- Nasjonale og regionale forventninger legges til grunn for planarbeidet

Mål:

Arealplanen skal legge til rette for økt fysisk aktivitet

Kommentarer:

- Det skal legges til rette for aktiv livsstil ved å knytte sentrum, boligområder skoler og barnehager til friluftsområder gjennom etablering av trygge og sammenhengende forbindelser for gående og syklende
- Lysløyper, turløyper, parker og grøntområder skal utvikles for helårsbruk
- Fremtidig folkebad etableres og plasseres med tanke på optimal tilgjengelighet for alle

Mål:

Kommunen skal utvikle boligområder

Kommentarer:

- Det skal etableres nye boligfelt
- Eksisterende boligfelt skal vurderes opp mot fortetting
- Fortetting av boligområder skal ikke gå på bekostning av eksisterende fri- og grøntområder
- Fortetting skal ta nødvendig hensyn til kulturminner og miljøer.
- Boligområder skal utvikles med fokus på integrering av ulike grupper
- Honningsvåg sentrum skal ha en egen kommunedel/temaplan hvor bruk av bygårder til bolig skal være et fokusområde
- Nye boliger og boligområder i Honningsvåg sentrum bør forbeholdes flermannsboliger

Mål:

Kommunen skal kunne tilby egnede områder for fritidsboliger

Kommentarer:

- All hyttebebyggelse skal inn i regulerte former. Spredt hytte- og naustbebyggelse skal unngås
- Utvikling av hyttefelt skal skje enten ved fortetting av eksisterende felt og/eller utvidelse av eksisterende felt. Etablering av nye felt i LNFR-soner bør unngå.
- Hyttefeltene skal opparbeides med nødvendig infrastruktur. Parkeringsplasser skal opparbeides for hvert hyttefelt etter vegvesenets anbefalinger

Mål:

Det skal utvikles områder for næring og industri

Kommentarer:

- Arealforvaltningen skal være forutsigbar og etableringsvennlig
- Honningsvåg sentrum tilrettelegges for næringsutvikling
- Havna skal bli et knutepunkt for nordområdene
- Det må arbeides for oppgradering av de 5 statlige fiskerhavnene i kommunen
- De 3 registrerte investeringstiltakene i fiskerihavnene Gjesvær, Skarsvåg og Kamøyvær skal gis nødvendig oppfølging
- Sarnesfjorden og Skibsfjorden skal være satsingsområder for utvikling av petroleumsrettet virksomhet
- Hele sjøsiden fra Holmbukt til Rossmollnes gis en sømløs regulering til næringsvirksomhet. Førstevann og Nordmannset utvikles til næringsområder
- Arealbehovet for havbruksnæringen skal ses i et regionalt perspektiv slik at fremtidens arealstruktur bidrar til en balansert og bærekraftig sameksistens med andre interesser i kystsonen
- Nordkapp er en stor reindriftskommune og reindrifta skal gis særskilt oppmerksomhet i arealplanleggingen. Der det er nødvendig skal det opprettes hensynssoener. Reindriftas arealbehov skal ses i et interkommunalt og regionalt perspektiv
- Mineralressursene i kommunen skal kartlegges og utnyttes til samfunnets beste
- Arealplanen skal legge til rette for en mer robust og fornybar energiforsyning gjennom utnytting av vindressurser, både til lands og til havs

Mål:

Kommunen skal utvikle by og tettsteder

Kommentarer:

- Arealforvaltningen skal fremme tiltak som begrenser biltrafikk og bygger opp under kollektivtransport, sykkel- og gangtransport

- Hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming legges til grunn i planleggingen av omgivelser og bebyggelse
- Arealplanleggingen i tettstedene utenfor sentrum skal bidra til utvikling. Bruk av kombinerte arealformål skal vurderes
- Det skal legges vesentlig vekt på hensynet til naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv slik at det bevares gjennom planarbeidet og ikke trues

4.4. PETROLEUM

Nordkapp kommune skal satse målrettet på å utnytte mulighetene i forbindelse med etablering av petroleumsvirksomhet i kommunen. Størst mulige ringvirkninger kan optimaliseres gjennom nødvendig tilrettelegging, ikke minst gjennom det kommunale planverket, men også gjennom tiltak som har karakter av bedriftsutvikling i form av kompetanseheving, industriforståelse og påvirkning.

Faren for oljeutslipp og ulykker knyttet til skipstrafikken framheves som en av de største miljøtruslene mot Barentshavet. Det legges betydelige ressurser i beredskap og oljevern i Finnmark. Honningsvåg og Vardø ivaretar funksjoner i forhold til sikring av kompetanse og utvikling av aktuelle beredskapsfunksjoner.

Mål:

Nordkapp kommune skal stå sentralt i en bærekraftig utvikling av nordområdene

Kommentarer:

- Det skal jobbes for ilandføring på Veidnes
- Kommunens maritime fortrinn skal synliggjøres ved enhver anledning
- Sjøsikkerhet og oljevernberedskap skal stå i fokus
- Det skal satses ytterligere på kompetanseheving og kompetansearbeidsplasser

4.5. KOMMUNEORGANISASJONENS EVNE TIL Å HÅNDTERE DAGENS OG FREMTIDENS UTFORDRINGER

Kommuneplanens samfunnsdel skal legge grunnlag for at kommunen leverer tjenester med høy kvalitet som er i tråd med de krav og ønsker gitt av kommunestyret. Samtidig skal kommunen være tilrettelegger og medspiller for annen aktivitet som fremmer bolyst, utvikling og bedre utnytting av de fortrinn Nordkapp kommune har.

Brukerundersøkelser og fortløpende dialog med brukere/pårørende er viktige redskaper for kommunen for å kunne videreutvikle seg som kommuneorganisasjon og som tjenesteutøver. Meningen med brukerundersøkelser av offentlige tjenester er at de skal gi en indikasjon på tjenestenes kvalitet. Slike undersøkelser er ett av flere virkemidler for kvalitetsstyring.

Det er et sterkt nasjonalt og regionalt fokus på samfunnssikkerhet. Aktuelle hendelser, sentrale sikkerhetsanalyser og dokumenterte endringer i klimasituasjonen har bidratt til å forsterke behovet for oppdaterte, funksjonelle og virksomme planer knyttet til sikkerhet og beredskap i kommunene. Hovedutfordringen blir å få øvd inn systemene og planverket som totalt sett nå er helt nytt. Dette vil bli gitt prioritet i første del av planperioden. Nordkapp kommune har innført DSB-CIM som operativt logg- og ressursfordelingsverktøy. Her er det igangsatt opplæring.

Kommunen blir stadig mer avhengig av IKT for å løse sine oppgaver og levere sine tjenester. Anvendelsesområdene blir flere og utfordringene med å prioritere og standardisere blir større. Utviklingen har gått fra en rekke frittstående fagsystemer og applikasjoner til krav om integrerte løsninger der informasjon utveksles og gjenbrukes på tvers av systemer, organisasjoner og forvaltningsnivåer.

Realiseringen av det regjeringen kaller "Digitalt førstevalg" innebærer at det verktøyet som digitale medier omfatter, skal være det primære når innbyggere og næringsliv skal forholde seg til offentlige virksomheter. De digitale verktøy skal bidra til forenkling og effektivisering. Dette gjelder de rent administrative prosesser internt i den kommunale organisasjon og i neste omgang skal dette verktøyet ikke minst bidra til forenkling og effektivisering av de ulike tjeneste- og velferdsoppgaver. IKT må være tilgjengelig for interne og eksterne brukere 24 timer i døgnet året rundt. Det stilles høye krav til garantier om levering, tilgjengelighet og sikkerhet mot tap og misbruk av data. Dette krever økt medvirkning i det praktiske arbeidet med teknologi i Nordkapp kommune. I tillegg vil kravene til IKT-satsingen, kreve økte ressurser til IKT-arbeidet i Nordkapp kommune.

Mål:

Nordkapp kommune skal ha fokus på tjenesteutvikling

Kommentarer:

- Kommunens tjenesteutvikling skal synliggjøres i planverk
- Vektlegge tjenesteutviklingen i et langsiktig perspektiv for samfunnsutviklingen
- Nordkapp kommune skal ha fokus på Bolyst

Mål:

Nordkapp kommune skal være aktiv i kvalitetsutvikling og virksomhetsstyring

Kommentarer:

- Gjennomføre faste brukerundersøkelser og fortløpende dialog med brukere
- Gjennomføre brukerundersøkelser for alle tjenesteområdene
- Bruke erfaringsoverføringer som et sentralt bidrag til økt kunnskap, kompetanse og inspirasjon i kommunen
- Rådmannen skal utarbeide styringsdokumenter for administrativ organisering
- Det skal utarbeides en kommunikasjons- og IKT-strategi som et overordnet dokument
- IKT strategien skal støtte opp under kommunens visjon, og bidra til at kommunens mål og overordnede retningslinjer kan realiseres

Mål:

Nordkapp kommune skal være i stand til å ivareta samfunnssikkerheten

Kommentarer:

- Nordkapp kommune skal ha oppdaterte beredskapsplaner for akutt krisehåndtering av materielle verdier samt liv og helse
- Kommunen skal bidra til å bygge ut og sikre en god infrastruktur til kommunens innbyggere
- Nordkapp kommune skal ha en operativ beredskapsplan med vekt på kriseledelse samt utarbeide fagplaner innenfor hver sektor som helse, vannforsyning, IT osv

Mål:

Nordkapp kommune skal legge til rette for samfunnsutvikling

Kommentarer:

- Ha fokus på bærekraft i økonomien
- Sørg for å ha et godt gjennomarbeidet og oppdatert planverk til enhver tid
- Arealdelen til kommuneplanen skal være et viktig virkemiddel for tilrettelegging av næringsvirksomhet
- Utforme næringsstrategier i tett samarbeid med næringsaktører
- Utvikle kompetanse hos den enkelte og i organisasjonen